

Naši členové se začali zajímat o památky po amerických letcích v Praze, z nichž jeden byl sestřelen Němci a zahynul poblíž dnešního pražského letiště Václava Havla v dubnu roku 1945, ale druhý byl sestřelen Sovětskými stíhači krátce po ukončení 2. Světové války – viz náš předchozí Občasník číslo 11. První má pomníček, ale nikoliv druhý. Postupně jsme začali zjišťovat současnou situaci mezi pamětníky i na internetu. Situaci jsme administrativně zahájili, ale pro pořádek jsme se také obrátili na zastupitelství USA v Praze s prosbou o případné upřesnění. Asi mají jiné starosti, nebo jiný názor, a tak jsme od nich dosud žádnou odpověď nedostali.

Halloween v naší ostravské pobočce: Naši kolegové se v tuto dobu tradičně scházejí a důstojně si tak společně připomínají naše kolegy, kteří byli z našeho světa již odejiti – viz přiložené obrázky. Je anglosaský lidový svátek, který se slaví 31. října, tedy den před křesťanským svátkem Všech svatých, z jehož oslav se v Irsku vyvinul. Děti se oblékají do strašidelných kostýmů a chodí od domu k domu s tradičním pořekadlem *Trick or treat* (Koledu, nebo vám něco provedu - v Americe typické pomalování automobilů, dveří, zubní pasta na dveřích...) a „koledují“ o sladkosti. Svátek se slaví většinou v anglicky mluvících zemích, převážně v USA, Kanadě, Velké Británii, Irsku, Austrálii, Novém Zélandu aj.

Zajímavou představu měl antický Plinius starší (zemřel při zkoumání výbuchu Vesuvu roku 79 po Kr.). V knize Kapitole o přírodě, kniha VII, Lidské abnormality napsal, že spící živočichové jsou těžší než bdící a podobně tak i mrtví. Obdobně dle něho tak i mrtví. Duše by dle něho měla jakousi anti-hmotnost. Nicméně i přes mimořádnou podivnost mě překvapuje, že nejsou zprávy o tom, zda se to pro pořádek zkontrolovalo.

Koledník aneb 'Trick or Treater'

Den díkuvzdání - Thanksgiving Day: Je to další naše tradice, ale pro změnu v Praze. Původně to je tradiční severoamerický svátek, který patří do období dožínků. Historicky se jedná o náboženský svátek, v němž lidé vzdávají díky Bohu, běžně jej však slaví i lidé bez vyznání. Tradiční výklad bývá takový, že Den díkuvzdání poprvé slavili Otcové poutníci spolu se spřátelenými domorodci na podzim roku 1621. Dnes se Den díkuvzdání slaví druhé pondělí v říjnu v Kanadě a čtvrtý čtvrtek v listopadu v USA, a tak rovněž u nás, tj. 24. listopadu 2016.

Socha Svobody, anglicky **Statue of Liberty**, plným názvem *Liberty Enlightening the World* (z francouzského *La Liberté éclairant le monde* čili „Svoboda přinášející světlo světu“) je socha stojící na Ostrově svobody u New Yorku v USA. Ačkoliv by katastrálně měl náležet do Hudson County, New Jersey, od roku 1664 je Ostrov svobody součástí New Yorku.

Autorem sochy je francouzský sochař Frederic Auguste Bartoldi. Po dohodě Američané financovali podstavec a Francouzi vlastní sochu. Tento symbol Ameriky byl po dokončení odhalen 28. 11. 1886, což je to právě před 130ti lety.

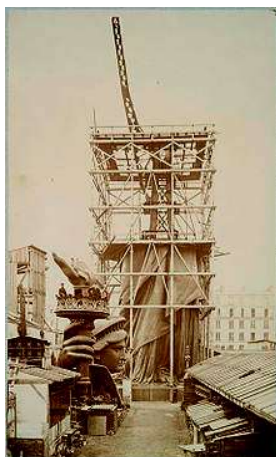
Popis: Socha je vysoká 46 metrů, spolu s 47metrovým podstavcem je tedy vrchol pochodně ve výšce 93 metrů nad zemí. Socha váží 205 tun, v obvodu má 10,6 metru, ústa mají šířku 91 centimetrů. Pravá paže, držící pochodeň, je dlouhá 12,8 metru; jen ukazováček je dlouhý 2,4 metru. U nohou Sochy svobody leží rozřátá pouta tyranie. V levé ruce drží socha desky představující vyhlášení nezávislosti, je na nich nápis JULY IV MDCCLXXVI (4. července 1776, den vyhlášení Deklarace nezávislosti). I její koruna se sedmi paprsky je symbolem svobody, kterou má vyzařovat přes sedm moří do sedmi kontinentů.

Historie: Socha Svobody připomíná přátelství a pomoc, kterou Francie poskytla americkým osadníkům v jejich boji za nezávislost na Velké Británii započatém v roce 1776. Pouze Francie totiž poslala do Ameriky své vojáky. Francouzi chtěli také sochou Svobody vyjádřit sympatie nové republiky vzniklé za Atlantským oceánem. Socha stojí na ostrůvku před New Yorkem od roku 1886. Bez podstavce měří po vrchol pochodně 46 m, s podstavcem ční do výšky 93 m. Dnes existuje její zmenšená kopie v Paříži jako připomínka jejího francouzského původu.

Nosnou konstrukci sochy Svobody navrhl a zkonstruoval známý francouzský stavitel, mimo jiného také pařížské Eiffelovy věže - Gustave Eiffel. Nejprve sochař Frédéric Auguste Bartholdi navrhl malý hliněný model, který měl výšku dospělého člověka. Druhý model byl vysoký tři metry. Třetí model udělali tak, aby byl čtyřikrát menší než socha ve skutečnosti. Čtvrtý a poslední model začali vyrábět ve skutečné velikosti. Podle modelu byla pak vytvořena socha z měděného plechu upevněného na ocelové nosné konstrukci.

Hlava byla dokončena až nakonec. Podle jedné z verzí byla Bartholdimu modelem pro ženskou tvář jeho matka Charlotte Bartholdi (1801-1891), podle jiné Isabella Eugenie Boyerová, vdova po proslulém výrobci šicích strojů Isaaku Singerovi.^{[1][2]}

Hotová socha byla 4. července 1886 v Paříži slavnostně předána americkému velvyslanci, poté byla rozložena na části, které se do New Yorku dopravily na francouzské lodi. V newyorském přístavu sestavovala; měděné kusy byly obepnuty

kovovými pásy, které bránily poškození. Sestavená socha pak byla umístěna na podstavec, který navrhl americký architekt Richard Morris Hunt.

Časem se socha stala symbolem Ameriky. Během století, které uběhlo od jejího darování, došlo však zároveň k jejímu značnému poškození; zrekonstruována byla díky veřejným sbírkám. Při oslavě stého výročí vztyčení sochy na Liberty Islandu – Ostrově svobody, jak byl později přejmenován z původního Bedloe's Island) –, přísahal vrchnímu soudci Warrenu E. Burgerovi věrnost Spojeným státům 5 000 nových Američanů. Dalších 20 000 lidí se ve stejnou chvíli stalo americkými občany díky satelitnímu přenosu.

V roce 1984 byla socha Svobody zapsána na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Světová srovnání: Pokud jde o sochy, není socha Svobody ani zdaleka nejvyšší volně stojící postavou světa. Kupříkladu památník *Matka vlast volá* na Mamajevově mohyle ve Volgogradu měří od paty k hlavě bez podstavce 52 m a po špičku meče 85 m. Největší na světě vůbec je *Ušiku Daibucu*, socha Buddyho Amitábhya v japonském Ušiku, která dosahuje 120 m (z toho podstavec 10 m).

Turistická atrakce: Sochu svobody lze navštívit; představuje jednu z hlavních turistických atrakcí New Yorku. Výhled se návštěvníkům naskýtá z jejího podstavce, dále lze vystoupat schodištěm až na čelenku sochy a druhá větev schodů vede dokonce až k pochodni. Výhled z čelenky byl od roku 2001 uzavřen jako reakce na teroristické útoky 11. září 2001. Ke znovuotevření došlo v průběhu roku 2009, je však potřeba se registrovat dlouho (i několik měsíců) předem. Pochodeň je veřejnosti nepřístupná od roku 1916. Socha je vystavena neořízní počasí. Je zajímavé, že do ní průměrně uhoří asi 600 blesků za rok.

Problematická současná orientace: Blahopřejeme vítězi velmi obtížných prezidentských voleb v USA. Nicméně předvolební kampaň v USA nám poněkud připomínala zamotané, spíše velmi zašmodrchané, současné společenské vztahy i mezinárodní politiku. Normální člověk se v takové situaci již téměř nevyzná. Markantní je to v Sýrii a Iráku, kde nepřehlednou situaci komplikují i Turci. Na ty se však díváme přes dějinné zkušenosti našich předků se staletými tureckými válkami.